

עוצם עין אחת • שיר משמר

רשמים מביקור בתערוכה החדשה של יואב וינפלד "שיא הרגש"

עוזי צור לעקוב

05 באוגוסט 2025 • 17:53

יואב וינפלד, "שיא הרגש", אוצרת ד"ר סמדר שפי, גלריית המגדל, מוזיאון ארץ ישראל תל אביב

"שיא הרגש" הוא הסיפור האישי והשיתופי של המקום והזמן שלנו, הספציפיים להכאיב, סיפורו של הילד הקטן אלמוג, בן אחיו של טל לוי, שותפו לחיים של וינפלד. האח אור נחטף לעזה בשבעה באוקטובר מהמסיבה ברעים ובתזוגו, אמו של אלמוג, עינב לוי נרצחה. פרק הזמן שבו טל ווינפלד נטלו חלק מהותי בשמירה היומיומית המגוננת על אלמוג עד שיבתו של האח מהשבי הוא פרק הזמן שבו התערוכה קרמה עור וגידים. מהלכי ההרחקה של וינפלד, אחד הקולות הנבונים, המוכשרים והרגישים באמנות המקומית, כמו פועלים בהפוך על הפוך, מזכים ומזקקים את הרגש מבעד ליופיו המצמרר והמדויק של מעשה האמנות, כנשמתו הזכה של הילד אלמוג, להציף ולערער אותנו, המתבוננים מהיסוד.

לפנינו עשייה הכוללת כמה רבדים הנגלים זה מבעד לזה או לעצמם, תהליכים ללא מגע יד (מכחול, עיפרון) של עבודת שבלונות ותרסיסי צבע. וינפלד הוא מאסטר של הטכניקה. הוא בורא רוחות רפאים פואטיות של דימויים וצורות נימוחות ומדויקות כאחד כנגד תהליכים כימיים המתרחשים, כאוטיים ואנרכיים, על מצע החומר. מגע היד שלו בציור או ברישום כמו מאניש את הרבדים האחרים והוא לעתים שייך ולעתים זר ופגיע, ופוצע פציעה מכנית־ידינית את הרבדים האחרים במצע העבודה.

האצירה של סמדר שפי ווינפלד היא מעשה מחשבת של שיבוץ היצירות השונות בטופוגרפית החלל, שגם חורגת מחלל קומת הכניסה

אל המגדל הברוטליסטי שמעל. יצירת המופת בתערוכה היא "ילד מביט מטה 2", דיוקן צדודית פניו של הילד אלמוג שקוע בשרעפים, חולמני ונוגה, שווינפלד יצר בתרסיס צבע לבן ושבלונות על לוח אלומיניום בוהק. אלמוג זוהר כמי שתווי פניו נחרטו על גוש קרח הנוצץ באור בטרם יימס, ממשי וערטילאי כאחד. צמד זרועות אלומיניום אוחזות את לוח הילד הרחק מלוח אלומיניום גדול יותר המשמש כבסיס לעבודה, וגם הוא רחוק מעט מהקיר. עליו יצר וינפלד מין מפל אש בוערת הגולש אלכסוני על האלומיניום הקר, מפיץ רסס אש בעוד האש עצמה כמו מתפרקת לגריד המגרען שבלשדה.

יואב וינפלד, "משאף", קטע צילום: עוזי צור

זוהי יצירה מורכבת של רישום, ציור ופיסול שכמו משמרת בנטיף שרף סינתטי את הרגע הזה של תום, עצב וגורל, שבו מנסה וינפלד לשמור על נפש הילד רחוק מאש הרוע המכלה, כבשירו של אלתרמן לבתו "שיר משמר", "שמרי נפשך מן השורף, מן החותך / מן הסמוך כמו עפר כמו שמים / (...) / והממית כמי באר ואש כיריים". אופן ההצבה של העבודה, מוארת לבדה בחושך, צפה על פניו, מוסיף לה נופך לירי תיאטרלי, וכך היא נחקקת בזיכרון.

על לוח אלומיניום המוצמד לאחד מעמודי הברזל בחלל וינפלד יצר, אולי באותה שבלונה, דיוקן נוסף של הילד אלמוג באבחה של צבע שחור שבו כמו מתפוררים תווי הפנים לאפר. זהו דיוקן עדין ופגיע של פני הילד. אך אז וינפלד פוצע את תווי הנימוחים בלהב סכין, שורט את הרישום ואת מצע האלומיניום ברשת צפופה של מעוינים חדים ודקים כרשת קואטרדינטות נגטיבית המנסה לשווא לאחד את הרישום, הרגש והמצע הקר ליישות אחת.

בגוון כחול בוהק וינפלד משרטט בעבודת שבלונה מופתית, בעוצמה מרוכזת של ציור גרפיטי, את גופו הקוביסטי של "משאף" של חולי קצרת שכמו נשמט על לוח האלומיניום הקשיח ומפתחו האפל מתאבכת עננת חמצן כהילת אור חלבי. זוהי יצירה מינורית לכאורה אך ביופיה המדוד והגבישי נצורים חיים או מוות לאלו שנשלל מהם האוויר והחופש.

"מטפחת" היא יצירה יפהפיה שבמידת־מה יוצאת דופן במכלול העבודות. על לוח אלומיניום גדול התלוי בחלל כנד קפוא וינפלד יצר לכל גובהו בעבודת שבלונה מסך של פסי רוחב כפסי אור המחלחלים מבעד לשלבי תריס המורד כנגד אור היום שבחוץ. על המסך וינפלד יצר את דימוי המטפחת הצחורה הכמעט־שקופה המרחפת על פסי הרוחב כרוח רפאים טובה ורבת־יופי. האם זה המראה שראה הילד אלמוג שהתעורר מתנומת הצהריים, שטל ויואב השומרים עליו מתבוננים בנשימתו כשהתעורר (בצדו האחורי של הלוח אפשר להבחין ברמזים של המטפחת המפעפעים מבעדו)? בטקסט האוצרותי המשכיל שפי מקשרת את היצירה למטפחתה של ורוניקה, אלה שפני הצלוב נספגו בה. מטפחתו של וינפלד חפה מדימוי, היא לעצמה נס זעיר המתחולל בקיומו הנחלם.

כשעולים אל המגדל האצירה נעשית יצירתית להפליא. העבודות קטנות הממדים תחת הכותרת "בדידותם של האובדים" הן התכה טעונה של מופשט במצב צבירה צמיגי שכמו חוזר אל שלביה המוקדמים של האבולוציה של בריאת החי מהדומם כנגד גריד גיאומטרי־הנדסי המנסה למפותו. העבודות נהפכו כמו מבלי משים לחלק משפתם הגיאומטרית של חלונות האלומיניום שבגרם המדרגות, לשלוחות המשכיות שלהם ולמין מושבות רעיוניות של גורל הנוף שבחוץ.

כשמגיעים אל ראש המגדל מגלים שווינפלד ושפי הפכו אותו ל"תיבת תהודה" ויזואלית וקולית. את גורן החלונות הפנורמיים וינפלד אטם בלוחות אלומיניום שבהם חתך בלייזר מילון דימויים נגטיביים בין הפיגורטיבי למופשט, רוחות שמים ונהרות זורמים, חפצים וחלקי גוף, יצורים ים ויבשה, חלקים דוממים וחלקם בתנועה מתמדת. בזווית מסוימת של השמש הם מטילים על מרחב הרצפה את דימויי האור שלהם כצללים הפוכים. ומבעד לחתכים בלוחות האלומיניום אפשר להציץ במראות העיר תל אביב כמו היתה עיר זרה ולא מוכרת, כמבעד לסורגי כלא שהופנם אל תוך האמנות.

את הקול בחלל מייצר פסל התלוי כנגד החלונות האטומים, עשוי מלוח אלומיניום שבו מחורץ ראש כנבל מתכת, המוצב אלכסוני כנגד מנוע השולח אליו זרועות אלומיניום שמדי פעם הוא מעביר אותן על מיתריו מצד לצד, מפיק קול מתכתי המהדהד קר בחלל. אך יותר משהוא פועל הוא נותר כמו־תקוע בצד, מחרחר, מפרפר, אוגר כוחות. גלגולה הראשון של התערוכה אמור היה להיות מוצג בגלריה העירונית ברמלה באצירתה של שפי שהיתה אוצרת הגלריה, אך זו נסגרה בהחלטה שרירותית של עיריית רמלה, וכך רמלה יצאה נפסדת ותערוכתם של וינפלד ושפי התפתחה מבעד לתהפוכות הזמן לתערוכה מוזיאלית כראוי לה (עד סוף אוגוסט).

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ